

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

138:4 • 2018

Anmälan av böcker utgivna 2016

BO ERIKSSON

Stockholms universitet

Föreliggande anmälan avser ett urval av böcker rörande svensk och nordisk historia utgivna 2016. Det rör sig om böcker som redaktionen, med beaktande av recensionsrådets synpunkter, har bedömt som viktiga att uppmärksamma i *Historisk tidskrift*, men som av en eller annan anledning inte har recenserats eller kommer recenseras i tidskriften. Då två år eller mer har förflutit sedan utgivningen av böckerna i fråga anmäls de på detta sätt, för att recensionsavdelningen även fortsättningsvis skall kunna hålla rimlig aktualitet. Till skillnad från de reguljära recensionerna i *Historisk tidskrift* innehåller denna anmälan inga kvalitativa omdömen om de behandlade böckerna.

MONOGRAFIER OCH POPULÄRVETENSKAPLIGA VERK

Axel Andersson, *Den koloniala simskolan* (Göteborg: Glänta produktion 2016). 214 s.

Under 1500- och 1600-talen kunde få människor i västvärlden simma. De simtekniker som funnits under antiken, till exempel crawl, var bortglömt. *Den koloniala simskolan* beskriver hur simningen återupptäcktes i väst, men med bröstsimningen som modell. När väst koloniserade världen mötte de bland annat andra och betydligt bättre simmodeller, till exempel crawl. Författaren diskuterar även teorier om kunskapsförmedling, kontaktzoner och postkolonialism. Axel Andersson är fil. dr i historia och kritiker.

Robert Andrews, *Bero Magni de Ludosia Questions on the Soul: A Medieval Swedish Philosopher on Life* (Stockholm: Runica et Mediævalia, Centrum för Medeltidsstudier 2016). 397 s.

Bero Magni de Ludosia (Björn Magnusson från Lödöse) kallas för den förste svenske filosofen. I 40 år undervisade han vid Wiens universitet. Han har

bland annat skrivit en lång kommentar till Aristoteles *De anima*, som tillkom omkring år 1435. I denna vetenskapliga studie analyserar författaren Bero Magnis filosofiska arbete *Questions on the Soul*. Robert Andrews är fil. dr och verksam vid Centrum för Medeltidsstudier, Stockholm.

Helene Blomqvist, *Nordenflychts nej: Ett upplysningsreligiöst spänningsfält och dess litterära manifestationer* (Möklinta: Gidlunds förlag 2016). 260 s.

Denna litteraturvetenskapliga bok undersöker den svenska författaren och diktaren Hedvig Charlotta Nordenflycht (1718–1763) och hennes dikter. I sina dikter propagerar hon för upplysning och emot rådande dogmer. Författaren beskriver Hedvig Charlotta Nordenflycht som den första i Sverige att offentligt ge sig in i den världsbildsdiskussion som utgjorde centrum i upplysningsdiskursen. Hon analyseras som en pionjär i den svenska sekulariseringsprocessen. Helene Blomqvist är docent i litteraturvetenskap vid Karlstads universitet.

Karl Bruno, *Exporting Agrarian Expertise: Development Aid at the Swedish University of Agricultural Sciences and its Predecessors, 1950–2009* (Uppsala: Swedish University of Agricultural Sciences 2016). 377 s.

I denna avhandling från Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) analyseras den roll teknovetenskaplig agrarexpertis spelade i svenskt utvecklingsbistånd från 1950–2009. I fokus för studien står tre fackhögskolor: Lantbrukshögskolan, Skogshögskolan och Veterinärhögskolan, som från 1977 slogs samman till Sveriges lantbruksuniversitet. I avhandlingen undersöks varför och hur deras forskare, lärare och administratörer ställde sina kunskaper i utvecklingsbiståndets tjänst. Fil. dr Karl Bruno är sedan december 2016 anställd som postdok vid avdelningen för historiska studier av teknik, vetenskap och miljö på KTH.

Peter Englund, *Stridens skönhet och sorg 1916* (Stockholm: Natur & Kultur 2016). 379 s.

I denna populärvetenskapliga bok fortsätter Peter Englund sin skildring av det första världskriget, nu av året 1916. Under det året ägde de blodiga storoffensiverna rum vid Verdun och Somme. Samma år införde Storbritannien och andra länder riksomfattande mönstring vilket bidrog till att fördjupa och förlänga kriget. Utifrån brev, dagböcker och andra personliga dokument beskriver författaren soldaternas vardag. Peter Englund är fil. dr i historia och författare.

Markus Huss, Ulla Manns & Hans Ruin, *Tid, minne, representation: Om historiemedvetandets förvandlingar, slutrapport från ett forskningsprogram*, RJ:s skriftserie 13 (Göteborg & Stockholm: Makadam förlag och Riksbankens Jubileumsfond 2016). 103 s.

Vilka olika former och förvandlingar har historiemedvetandet genomgått och fortsätter att genomgå i vår tid? Hur förhåller sig historia till minne och framtid? Hur ska till exempel samhällen förhålla sig till ett våldsamt och traumatiskt förflutet? Det utgör några av de frågor och teman som behandlas i denna vetenskapliga slutrapport från ett forskningsprogram rörande tid, minne och representation. "Tid, minne, representation: Ett mångdisciplinärt forskningsprogram om historiemedvetandets förvandlingar" pågick under åren 2010–2015 och organiserades från Södertörns högskola. I slutet av boken finns en förteckning över alla deltagare och återges ett urval av deras publikationer.

Lars Nordström, *Skogshuggarna i Fjärran västerns skogar: En unik svensk utvandringshistoria* (Karlstad: Votum 2016). 136 s.

Den här populärhistoriska boken uppmärksammar svenskarna i den amerikanska skogsindustrin, ett ämne som inte blivit utforskat eller dokumenterat i någon större omfattning. Det fanns svenskar, norrmän och finländare i alla stora skogshuggarlägren i Amerika. Författaren beskriver arbetsförhållanden, Swedetown i Oregonskogen och fritidssysselsättningar med mera. Boken är rikt illustrerad med svartvita fotografier tagna från tiden och som avbildar skogshuggarlivet i Amerika. Lars Nordström är författare och fil. dr i litteraturvetenskap.

Sebastian Olden-Jørgensen, *Herluf Trolle – Adelsmand, kriger og skolestifter* (Köpenhamn: Gyldendal 2016). 279 s.

Denna populärhistoriska biografi skildrar det danska riksrådet Herluf Trolle (1516–1565), en amiral som bland annat stred mot svenskarna under det nordiska sjuårskriget (1563–1570). Han besegrade 1564 den svenska flottan vid Öland men sårades dödligt året därpå i samband med ett sjöslag. Han är även känd för att ha grundat en lärd skola vid sitt gods Herlufsholm. Boken är rikt illustrerad och försedd med både litteraturlista och noter samt register. Sebastian Olden-Jørgensen är fil. dr och lektor i historia vid Köpenhamns universitet.

Jens E. Olesen, *Erich von Pommern und Christopher von Bayern: Studien zur Kalmarer Union*, Publikationen des Lehrstuhls für Nordische Geschichte 21 (Greifswald: Universität Greifswald 2016). 340 s.

Denna vetenskapliga studie av Kalmarunionen (1397–1521) sätter fokus på den äldre perioden i den nordiska trestatsunionen, 1397–1448. Författaren uppmärksammar de problem som härskarna hade med att styra unionen. Han granskar Erik av Pommerns nordiska politik och jämför den med Kristofer av Bayerns förda politik. Jens E. Olesen är professor emeritus i medeltidshistoria vid Greifswalds universitet.

Niels Peter Stilling, *Danmarks Herrgårde: Skåne, Halland og Blekinge* (Köpenhamn: Gyldendal 2016). 431 s.

Denna rikt illustrerade bok utgör det tredje bandet i en serie om danska herrgårdars historia. Eftersom Skåne, Halland och Blekinge har spelat roll i Danmarks historia under minst 650 år ägnas de ett eget och särskilt utrymme i serien. Boken tar sin utgångspunkt i de nuvarande herrgårdarnas danska historia, från medeltid fram till modern tid. I fokus står ägandeförhållande, byggnaderna och verksamheterna på platsen. Niels Peter Stilling är fil. dr samt kulturhistoriker, författare och museilärare.

ANTOLOGIER

Jenny Björkman & Arne Jarrick (red.), *Krig/fred*, Riksbankens Jubileumsfonds årsbok 2016/2017 (Stockholm: Makadam förlag 2016). 261 s.

Den här antologin uppmärksammar både krig och fred. Varför blir det krig? Hur skapas fred? Forskningen i dag vet mer både om krigens orsaker och fredens möjligheter än vad den gjorde för några decennier sedan. Ämnen som tas upp i boken är bland andra demokratiseringsprocesser, flyktingar, klimat och åldrande. Förutom redaktörerna medverkar: Karin Aggestam, Hans Blix, Annemarieke De Bruin, Johan Eellend, Carmen Elrick-Barr, Katarina Engberg, Hanne Fjelde, Anna Maria Forssberg, Kristine Höglund, Patrik Johansson, Rasmus Kløcker Larsen, Bo Malmberg, Ivana Macek, Erik Melander, Daniel Möller, Gaudence Nyirabikali, Neil Powell, Pierre Schori, Timo Smit, Isak Svensson, Jan Teorell, Henrik Urdal och Peter Wallensteen.

Maria Björkman, Patrik Lundell & Sven Widmalm (red.), *Intellektuellas förädderi? Intellektuellt utbyte mellan Sverige och Tredje riket* (Lund: Arkiv förlag 2016). 369 s.

Den här vetenskapliga antologin behandlar sympatier för den tyska nationalsocialismen bland svenska intellektuella. Även om de inte var organiserade nazister engagerade sig många akademiker, författare, konstnärer och journalister indirekt i nationalsocialismen via i nazismen närstående organisationer och publikationer. Förutom redaktörerna medverkar: Birgitta Almgren, Maja Hagerman, Bibi Jonsson, Ola Larsmo, Olof Ljungström, Benjamin G. Martin, Henrik Rosengren, Andreas Åkerlund och Johan Östling.

Anna Bohlin & Lena Gemzöe (red.), *Fiktion och verklighet: Mångvetenskapliga möten* (Stockholm: Makadam 2016). 284 s.

Den här boken undersöker gränsen mellan fiktion och verklighet och hur de är förbundna i en spänningsfylld relation. Ämnen som behandlas är bland andra Karl Ove Knausgård's *Min kamp*, "Paradise Hotel", berättelser om en rekonstruktion av den sentida vikingakvinnan Estrid, politisk allegori i Karen Blixens *Vedergällningens vägar* och Fredrika Bremer som ambivalent pilgrim till det Heliga landet. Förutom redaktörerna medverkar: Elin Abrahamsson, Fanny Ambjörnsson, Karin Becker, Geska Brecevic, Ing-Marie Back Danielsson, Ingemar Grandin, Maria Karlsson, Claudia Lindén, Annika Olsson och Ingeborg Svensson.

Knud Dørum og Helje Kringlebotn Sødal (red.), *Mellom gammelt og nytt: Kristendom i Norge på 1800- og 1900-tallet* (Bergen: Fagbokforlaget 2016). 312 s.

Denna antologi beskriver vad som hände när religionen mötte modernitet och sekularisering i Norge under 1800-talet. Boken visar hur kristendomen och de kristna aktörerna både anpassade sig, var moderniseringsaktörer och agerade försvarare av gamla föreställningar och normer. Antologin är indelad i fyra delar: Kristendom og norske institusjoner, Kristendom og norsk samfunnsliv, Kristendom i kulturlivet samt Overblikk. Förutom redaktörerna medverkar: Nils Ivar Agøy, Anders Aschim, Gunnar Danbolt, Øyvind T. Gulliksen, Sigrun Hvalvik, Sylfest Lomheim, Birger Løvlie, Ole Georg Moseng, Pål Repstad, Olav Rovde, Paul Leer-Salvesen, Bjørg Seland, Aud V. Tønnessen och Frode Ulvund.

Simon Ekström, Leos Müller & Tomas Nilsson (red.), *Sjövägen till Sverige: Från 1500-talet till våra dagar*, Sjöhistoriska Samfundets skriftserie Forum navales 56 (Malmö: Universus Academic Press 2016). 330 s.

I denna antologi tas för första gången ett helhetsgrepp på det maritima

området Sverige och Norden. Boken består av två delar. Den första delen introducerar svensk maritim historia från Gustav Vasas tid till i dag. Den andra delen presenterar ett antal fallstudier som belyser de mer samtida svenska relationerna till havet såsom fritidsbåtsintresse, hummerfiske och sjömanstatueringar med flera maritima ämnen. Förutom redaktörerna medverkar: Mattias Agerberg, Henrik Alexandersson, Mirja Arnshaw, Lennart Bornmalm, Mattias Frihammar, Hanna Hagmark-Cooper, Per Hallén, Dan Johansson, Pauli Kivistö, Thomas Taro Lennerfors, Ingvar Sjöblom och Gunnar Åselius.

Lars Hermansson & Audur Magnúsdóttir (red.), *Medeltida genus: Kvinnors och mäns roller inom kultur, rätt och samhälle Norden och Europa ca 300–1500*, Skrifter utgivna av Medeltidskommittén 1 (Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, Göteborgs universitet 2016). 269 s.

I denna bok studeras inte de medeltida kvinnornas roll som bricker i männens politiska spel, vilket är det vanliga synsättet, utan som självständiga aktörer och i samspel med männen. I fokus står kommunikationen mellan könen. Antologin är indelad i tre huvuddelar utöver inledningen: Kvinnor som kulturbärare, rätt och kön samt kön och social organisation. Artiklarna är skrivna av forskare tillhörande olika discipliner såsom historia, konstvetenskap och litteraturvetenskap och behandlar bland annat drottning Margrete Fredkulla, drottning Eufemia och de så kallade Eufemiavisorna, oäkta barns rätt, äktenskapet på Island 1200–1600, gillan under 1400-talet samt sköldmör. Förutom redaktörer medverkar: Agnes S. Arnórsdóttir, Bjørn Bandlien, Lars Bisgaard, Ulla Haastrup, John Lind, Henriette Mikelsen Hoel, Sigrid Schottenius Cullhed, Jessica Sundström och Johan Zaini Bengtsson.

Arne Jarrick, Janken Myrdal & Maria Wallenberg Bondesson (red.), *Methods in World History: A Critical Approach* (Lund: Nordic Academic Press 2016). 256 s.

Methods in World History presenterar en serie metodproblem som kommer med det växande intresset för världshistoria och globalisering. Bland frågorna och problemen som uppmärksammas är bland annat typ av källmaterial som denna form av historieforskning har att arbeta med. Men också vikten av att kunna analysera systematiskt språkliga och kulturella skillnader diskuteras i denna vetenskapliga antologi. Förutom redaktörerna medverkar: Rodney Edvinsson, J. R. McNeill, Eva Myrdal, Richard Warlenius och Mats Widegren.

Wojtek Jezierski & Lars Hermanson, *Imagined Communities on the Baltic Rim, from the Eleventh to Fifteenth Centuries, Crossing Boundaries: Turku Medieval and Early Modern Studies* (Amsterdam: Amsterdam University Press 2016). 394 s.

Denna antologi samlar studier och artiklar kring frågor om hur politiska, kulturella, urbana och andra föreställda gemenskaper (*imagined communities*) såg ut och uppfattades i länderna kring Baltikum mellan 1000-talet och 1400-talet. Boken syftar även till att utvidga såväl metodologiskt som begreppsmässigt hur medeltida gemenskaper kan studeras och analyseras. Den är indelad i fyra delar: Visions of Community, Cultic and Missionary Communities, Legal and Urban Communities och The Baltic Rim – A View From Afar. Förutom redaktörerna medverkar: Bjørn Bandlien, Thomas Foerster, Tuomas Heikkilä, Cordelia Heß, Linda Kaljundi, Thomas Lindkvist, Pavel V. Lukin, Margaretha Nordquist, Hans Jacob Orning, Grzegorz Pac och Barbara H. Rosenwein.

Klas Kronberg (red.), *Sömmerskor, tornsvalor och soldater: Kvinnors försvarsarbete i Sverige sedan första världskriget*, Armémuseums årsbok (Stockholm: Armémuseum 2016). 153 s.

Denna antologi, Armémuseums årsbok 2016, belyser i populär form ämnet kvinnor och försvar under framför allt 1900-talet. Syftet är att synliggöra rollen som kvinnor har spelat – och spelar i dag – i det svenska försvaret. Ämnen som behandlas är bland annat kvinnors krigsberedskap under första världskriget, om lottor och bilkårister under andra världskriget samt 1989 års beslut som öppnade upp för kvinnor att inneha alla militära befattningar och hur det var för kvinnorna att arbeta i en traditionell manlig miljö. Förutom redaktörerna medverkar: Eva-Sofi Ernstell, Anna Fredholm, Alma Persson och Fia Sundevall.

Mats-Olov Olsson (huvudred.), *Encyclopedia of the Barents Region*, 2 vol. (Oslo: Pax forlag 2016). 559 s. resp. 593 s.

Encyclopedia of the Barents Region är ett uppslagsverk i två delar (A–M och N–Y) över Barents region, ett område som sträcker sig från Atlanten till Norra ishavet. Tillsammans innehåller de båda volymerna över 400 artiklar skrivna av omkring 300 experter, flertalet verksamma i regionen, och täcker allt från historia och kultur till ekonomi och geografi. Encyklopedin vänder sig till både experter och studenter samt den intresserade allmänheten. Artiklarna är försedda med korsreferenser och tips för vidare läsning. Förutom

huvudredaktören medverkar också som redaktörer: Fredrick Backman, Lars Elenius (bildredaktör), Alexey Golubev, Björn Norlin och Lars Ohlsson.

Poul Villaume, Ann-Marie Ekengren & Rasmus Mariager (red.), *Northern Europe in the Cold War, 1965–1990: East-West Interactions of Trade, Culture, and Security* (Helsingsfors: Åbo 2016). 332 s.

Denna forskningsantologi om norra Europa under kalla kriget, 1965–1990, tar sin utgångspunkt i en kritik av den tidigare forskningen som huvudsakligen betonat konflikt, konfrontation och säkerhetsfrågor. I dess ställe lyfter bokens författare fram Kooperation och samarbete samt konstruktiva samspel mellan öst och väst, utan att för den skull minska betydelsen av de fundamentala ideologiska och geopolitiska olikheterna som fanns mellan de två blocken. Antologin är indelad i tre delar: Trade and technology, Culture and norms, Security and détente. Förutom redaktörerna medverkar: Bent Boel, Jens Boysen, Thomas Fischer, Suvi Kansikas, Stephan Kieninger, Simo Laakkonen, Tuomas Räsänen, Kimmo Rentola, Leena Riska-Campbell och Palle Roslyng-Jensen.

ARKIVÖVERSIKTER, KÄLLPUBLIKATIONER OCH HANDBÖCKER

Otfried Czaika, *Then Svenska Psalmboken 1582: Utgåva med inledande kommentarer*, Skara stiftshistoriska sälls-kaps skriftserie 87 (Skara och Helsingfors: Skara stiftshistoriska sällskap och Finska kyrkohistoriska samfundet 2016). 472 s.

Under reformationen i Sverige blev det populärt med församlingssång. Kring år 1530 utkom tryck med andliga sånger och visor. De gick sedan allmänt under beteckningen *Then Svenska Psalmeboken*. Den innehöll också ett kalendarium, medicinska råd som till exempel om åderlätning och andra nyttiga texter. Denna källutgåva utgår från 1582 års psalmbok och är transkriberad av Anita Ekblad. Otfried Czaika, som har skrivit en inledning och kommentar till utgåvan, är professor i kyrkohistoria i Oslo.

Den svenska socknen: Årsbok för Riksarkivet (Stockholm: Riksarkivet 2016). 256 s.

På Riksarkivet finns åtskilliga hyllmetrar om den svenska socknen. Riksarkivets årsbok 2016 presenterar ett urval ur arkivens innehåll på detta tema. I boken behandlas bland annat sockenbildning i Sverige, övernattningsbostäder, sockenstämmor i Jämtland, rotehjonen, sockenprästen i litteraturen, socknen och identiteten. Utöver temat om den svenska socknen redogörs för

även Riksarkivets verksamhet 2015, ett riksförbund för hembygden, tryckfriheten 250 år, några inkomna enskilda arkiv, Klas de Vylder in memoriam samt nya heraldiska vapen, fanor och märken 2015. Årsboken avslutas med meddelande om nya böcker 2015 och Pro Memoria.

Olof Holm, Georg Hansson & Christer Kalin (utg.), *Böter och fredsköp: Jämtlands och Härjedalens saköreslängder 1601–1645* med en historisk inledning av Per Sörlin och ortsregister utarbetat av Karl Göran Eriksson (Östersund: Jämtlands läns Fornskriftsällskap och Landsarkivet i Östersund 2016). 328 s.

Denna källutgåva presenterar Jämtlands och Härjedalens saköreslängder 1601–1645. Saköreslängder redovisar vilka som erlagt böter för olika förseelser samt avrättningar och värderingar av egendom. Jämtland och Härjedalen tillhörde i början av 1600-talet Danmark och den danske kungen Kristian IV ansåg att befolkningen i denna del av riket behövde fostras och kontrolleras. Eftersom längderna är verifikationer till länsräkenskaperna utgör dessa ett komplement till de redan utgivna domböckerna.

Nils Matsson Kiöping, *Reesa som genom Asia, Africa och många andra hedniska konungariket, samt öijar medh flijt är förrättat samt Kiöpings självbiografi för åren 1647–1658, utgiven av Samuel Loenbom 1773*, avskrivna från originalen av Martin Rundkvist och med en inledning av Kristiina Savin (Stockholm: Ruin förlag 2016). 171 s.

Denna källutgåva presenterar den svenske skeppslöjtnanten Nils Kiöpings (1630–1680) strapatsrika resor i Afrika och Asien. Han besökte bland annat Persiens storstäder, Ceylon och Java, Kaukasus, Mellanöstern, Kina och Indien. Han stred som soldat i Afghanistan och genomled skeppsbrott utanför Japan. Hans manuskript förelåg färdigt omkring 1660 och trycktes i slutet av 1667. Boken var den första att tryckas på Visingsö tryckeri som ägdes av Per Brahe den yngre. Utgåvan är redigerad av arkeologen Martin Rundkvist och försedd med en inledning av idéhistorikern Kristiina Savin.

Håkan Tunón (red.), *En Fulständig Svensk Hus-Hålds-Bok af Reinerus Reineri Broocman: En handbok i gårds- och hushållsskötsel i vid mening från 1700-talets första hälft samt Broocmans värld och hushållsbok belyst i åtta artiklar av nutida forskare*, volym I–II Skogs- och Lantbrukshistoriska meddelanden 73 & CBM:s skriftserie 103 (Stockholm: Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Centrum för biologisk mångfald & Michaelisgillet 2016). I 141 s.

Reinerus Reineri Broocman (1677–1738) var son till en präst i den då svenska provinsen Livland och tillika själv prästutbildad. I Sverige, dit han flyttade, var han verksam som kyrkoherde i Norrköping och kom även syssla med utgivning av böcker med eget tryckeri. Denna källutgåva presenterar Broocmans egna verk: en svensk hushållsbok. I sin bok redovisar prästen allt man bör känna till som ägare av en storgård: bedrivande av jordbruk, trädgårdsodling, boskapskötsel, skogsbruk, fiske, jakt, gruvdrift med mera. I boken ingår även åtta vetenskapliga artiklar skrivna av nutida forskare. Förutom huvudredaktören medverkar: Helena Backman, David Dunér, Bo Eriksson, Christina Fjellström, Linnea Bring Larsson, Raimo Raag och Kerstin de Verdier.

Per-Axel Wiktorsson (utg.), *Schacktavelslek med Äktenskapsvisan*, Sällskapet Runica et Mediævalia, Editiones 9 (Stockholm: Centrum för medeltidsstudier, Stockholms universitet 2016). 126 s.

Denna källutgåva presenterar den senmedeltida politiska allegorin, skriven på vers, *Schacktavelslek*. Författaren, som är anonym, använder sig av schackspelet som en politisk allegorisk bild för hur det såg ut i det svenska riket. Texten är en fri bearbetning av dominikanmunken Jacobus de Cesolis *Liber de ludo scacrorum*. *Äktenskapsvisan*, som är med i utgåvan, är en exemplifierande berättelse som fogades ihop huvudtexten men utan att ha ett direkt samband med dikten i övrigt. Boken består av en inledande text av utgivaren, textutgåva, källor och litteratur samt namnregister (orter och personer). Per-Axel Wiktorsson är docent på Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet.

Andreas Åkerlund (utg.), *Vilhelm Scharp – Labyrinten: Minnen från Tyskland under 1920- och 30-talen och andra skrifter*, Acta bibliothecæ regiæ Stockholmiensis LXXXV (Stockholm: Kungl. biblioteket 2016). 252.

Vilhelm Scharp (1896–1978) var en svensk litteraturvetare och historiker verksam i Berlin 1928–1936, senare även vid Sveaplans läroverk. Han skrev bland annat för litteratur- och kulturtidskriften *Spektrum* och var vän med både Herbert Tingsten och Karon Boye. Under andra världskriget arbetade han aktivt i antinazistiska sammanslutningar såsom *Tisdagsklubben* och *Nordens frihet*. Boken är en utgåva av hans samlade minnen och tidningsessäer från mellankrigstiden och hans tid som lektor i Berlin. Andreas Åkerlund är docent i historia vid Uppsala universitet.